

МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра нормальної та патологічної клінічної анатомії

«Затверджую»

В.о. ректора ОНМедУ,

д. мед. н., професор

Р.С. Вастьянов

17.09.2020

ПРОГРАМА ВИБІРОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МОРФОЛОГІЧНА ДІАГНОСТИКА В АКУШЕРСТВІ І
ГІНЕКОЛОГІЇ»
(назва навчальної дисципліни)

підготовки: докторів філософії на III освітньо-науковому рівні
(назва рівня вищої освіти)

галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»
(шифр та назва галузі знань)

спеціальність: 222 Медицина
(код та найменування спеціальності)

Розробник:

професор кафедри нормальної та патологічної клінічної
анатомії, д.мед.н., професор Ситнікова В.О.

Одеса
2020

Вступ

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Морфологічна діагностика в акушерстві та гінекології» складена на підставі освітньо-професійної програми третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти з підготовки докторів філософії магістрів зі спеціальності 222 «Медицина», затвердженою Вченою Радою ОНМедУ від 04.06.2020 року (протокол № 04).

Програму обговорено на засіданні кафедри «28» 08 2020 р. (прот. № 14).

Завідувач кафедри, д.мед.н. проф. А/ Апфельханс О.Л.

Програму ухвалено на засіданні предметно-циклової методичної комісії з медико-біологічних дисциплін «28» 08 2020 р. (прот. № 4). Голова предметної циклової методичної комісії з медико-біологічних дисциплін,

Завідувач кафедри, д.мед.н., проф. А/ Апфельханс О.Л.

Програму затверджено на засіданні Центральної координаційно-методичної Ради ОНМедУ від «16» 09 2020 р. (прот. № 1).

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Програма вибіркової навчальної дисципліни стосується діагностичних можливостей патологічної анатомії на сучасному етапі, визначенню патогенезу виникнення патологічних процесів, проявам та попередженню ускладнень, прогнозу про стан здоров'я на майбутнє, якості життя.

Програма вибіркової навчальної дисципліни визначає передумови доступу до навчання, орієнтацію та основний фокус програми, обсяг, необхідний для здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії, перелік загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, нормативний і варіативний зміст підготовки фахівця, сформульований у термінах результатів навчання, та вимоги до контролю якості вищої освіти.

Вибіркова навчальна дисципліна «Морфологічна діагностика в акушерстві і гінекології» складається з 4 кредитів ЄКТС (120 годин): у кожному кредиті по 15 аудиторних годин та 15 годин для самостійної роботи; усього 60 аудиторних годин та 60 годин для самостійної роботи.

Предметом вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Морфологічна діагностика в акушерстві і гінекології» є характерні зміни на органному, тканинному, клітинному, ультраструктурному та антигенному рівнях, які спостерігаються при запальних, диспластичних та пухлинних захворюваннях, а також вадах розвитку в акушерстві і гінекології.

Міждисциплінарні зв'язки: базуються на вивченні здобувачами нормальної та патологічної клінічної анатомії, гістології, цитології та ембріології, клінічної хімії, загальної та клінічної патологічної фізіології,

мікробіології, вірусології та імунології, фармакології, загальної фармації та клінічної фармакології, пропедевтики внутрішніх хвороб та терапії, інфекційних хвороб, сімейної медицини, фтизіопульмонології, внутрішньої медицини, що передбачає інтеграцію з цими дисциплінами та формувати уміння застосовувати знання в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

1. Мета та завдання вибіркової навчальної дисципліни «Морфологічна діагностика в акушерстві та гінекології»

1.1 Метою вибіркової навчальної дисципліни є підготовка фахівців, які є здатними компетентно розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницької інноваційної діяльності при плануванні та виконанні власних досліджень та підготовки докторів філософії до якісного виконання функціональних обов'язків, пов'язаних з діагностикою патологічних процесів, з застосуванням сучасних методів імуногістохімічної діагностики, що дозволить обрати адекватні методи лікування та зменшити частоту або попереджати виникнення небажаних ускладнень впродовж лікування, покращить якість життя.

1.2 Основними завданнями вибіркової навчальної дисципліни є:

1) надання здобувачам ступеня доктора філософії знань щодо різновидів методів морфологічної діагностики, визначення механізмів розвитку патологічних станів;

2) надання здобувачам ступеня доктора філософії знань відносно ознак запальних, диспластичних та пухлинних захворювань в акушерстві і гінекології;

3) надання здобувачам ступеня доктора філософії знань щодо можливої ятрогенної патології.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти).

Згідно з вимогами освітньо-наукових програм спеціальностей, дисципліна забезпечує набуття аспірантами компетентностей:

- *інтегральна:*

Здатність розв'язувати комплексні проблеми, проводити незалежне оригінальне наукове дослідження та здійснювати педагогічну, професійну, дослідницьку та інноваційну діяльність в галузі медицини.

- *загальні (ЗК): ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7*

ЗК1. Здатність до вдосконалення та розвитку власного інтелектуального та загальнокультурного рівню.

ЗК2. Вміння працювати автономно, з дотриманням дослідницької етики, академічної доброчесності та авторського права.

ЗК3. Навички до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність до спілкування і роботи у професійному середовищі та з представниками інших професій у національному та міжнародному контексті.

ЗК5. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здатність генерувати нові ідеї.

ЗК6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК7. Вміння планувати та управляти часом.

- спеціальні (фахові, предметні, СК): СК1, СК2, СК3, СК4, СК5, СК6, СК7, СК8, СК9, СК10

СК1. Глибокі знання і систематичне розуміння предметної області за напрямом та тематикою наукових досліджень у галузі медицини та фармації майбутньої професійної діяльності у сфері вищої медичної та фармацевтичної освіти.

СК2. Здатність до визначення потреби у додаткових знаннях за напрямком наукових досліджень, формулювати дослідницькі питання, генерувати наукові гіпотези у сфері медицини та фармації.

СК3. Здатність розробляти та управляти науковими проектами у сфері медицини та фармації.

СК4. Здатність обирати методи та критерії оцінки досліджуваних феноменів та процесів в галузі медицини та фармації відповідно до цілей та завдань наукового проекту.

СК5. Володіння сучасними методами наукового дослідження.

СК6. Здатність проводити коректний аналіз та узагальнення результатів наукового дослідження.

СК7. Здатність інтерпретувати можливості та обмеження дослідження, його роль у суспільстві.

СК8. Впровадження нових знань (наукових даних) в освітній процес та практику охорони здоров'я.

СК9. Оприлюднення результатів наукових досліджень в усній і письмовій формах відповідно до національних та міжнародних стандартів.

СК10. Організовувати та реалізовувати педагогічну діяльність у вищій медичній освіті, керувати науково-педагогічним (науковим) колективом.

Результати навчання (ПРН): ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН5, ПРН6, ПРН7, ПРН8, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН13, ПРН14, ПРН15, ПРН16, ПРН17

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна.

ПРН1. Застосовувати науково-професійні знання; формулювати ідеї, концепції з метою використання в роботі освітнього та наукового спрямування.

ПРН2. Демонструвати знання методології дослідження в цілому і методів певної сфери наукових інтересів, зокрема.

ПРН3. Інтерпретувати та аналізувати інформацію, коректно оцінювати нові й складні явища та проблеми з науковою точністю критично, самостійно і творчо.

ПРН4. Виявляти невирішені проблеми у предметній області медицини та визначати шляхи їх вирішення

ПРН5. Формулювати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження.

ПРН6. Самостійно і критично проводити аналіз і синтез наукових даних.

ПРН7. Розробляти дизайн та план наукового дослідження, використовуючи відповідні методи дослідження в галузі медицини та фармації.

ПРН8. Виконувати та вдосконалювати сучасні методики дослідження за обраним напрямом наукового проекту та освітньої діяльності.

ПРН9. Винаходити нові способи діагностики, лікування та профілактики захворювань людини.

ПРН10. Використовувати результати наукових досліджень в медичній та фармацевтичній практиці, освітньому процесі та суспільстві.

ПРН11. Інтерпретувати можливості та обмеження наукового дослідження, його роль в розвитку системи наукових знань і суспільства в цілому.

ПРН12. Представляти результати наукових досліджень в усній і письмовій формах у науковому співтоваристві і суспільстві в цілому, відповідно до національних та міжнародних стандартів.

ПРН13. Управляти роботою колективу студентів, колег, міждисциплінарної команди.

ПРН14. Організовувати навчання учасників освітнього процесу при виконанні наукової та освітньої діяльності та впливати на їх соціальний розвиток.

ПРН15. Оцінювати ефективність освітнього процесу, рекомендувати шляхи його удосконалення.

ПРН16. Використовувати етичні принципи в роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами, дотримуватися наукової етики.

ПРН17. Демонструвати академічну доброчесність та діяти відповідально щодо достовірності отриманих наукових результатів.

Результати навчання для дисципліни.

Аспірант (здобувач) має знати:

- Класифікацію та механізми виникнення патологічних станів в акушерстві і гінекології;

- Методи морфологічної діагностики патологічних станів в акушерстві і гінекології;

- Імуногістохімічну діагностику патологічних станів в акушерстві і гінекології;

Аспірант (здобувач) має вміти:

- Обробляти матеріал для діагностики;
- Заповнювати медичну документацію згідно одержаного матеріалу;
- Знати морфологічні ознаки патологічних процесів;
- Описувати одержаний для діагностики матеріал;
- Здійснювати мікроскопічну діагностику;
- Робити висновки опираючись на макро- мікроскопічне дослідження.

2. Структура вибіркової навчальної дисципліни «Морфологічна діагностика в акушерстві і гінекології»

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма			Заочна форма		
	Усього	У тому числі		Усього	У тому числі	
		Семін..	Самост. робота		Семін..	Самост. робота
Змістовий модуль № 1. Морфологічна діагностика гінекологічних захворювань.						
Запальні процеси жіночих статевих органів. Фактори, що впливають на їх виникнення	16	8	8	16	8	8
Диспластичні і пухлинні процеси жіночих статевих органів	12	6	6	12	6	6
Змістовий модуль №2. Морфологічна діагностика акушерської патології.						
Патологія посліду.	16	8	8	16	8	8
Гестоз.	20	10	10	20	10	10
Гестаційна трофобластична хвороба.	14	8	6	14	8	6
Пологова інфекція матки.	8	4	4	8	4	4
Позаматкова вагітність.	16	8	8	16	8	8
Емболія амніотичною рідиною, повітряна емболія.	8	4	4	8	4	4
Контроль практичних навичок та теоретичних знань. Залікове заняття. Підсумковий контроль засвоєння дисципліни.	10	4	6	10	4	6
Разом:	120	60	60	120	60	60

3. Теми семінарських занять вибіркової навчальної дисципліни «Морфологічна діагностика в акушерстві і гінекології»

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Патологічні стани вульви	2
2.	Патологічні стани піхви.	2
3.	Патологічні стани шийки матки.	4
4.	Пухлини шийки матки	4
5.	Патологічні стани тіла матки.	4
6.	Епітеліальні пухлини тіла матки.	4
7.	Мезенхімальні пухлини тіла матки.	6
8.	Ендо метріоз і аденоміоз.	4

9.	Патологічні стани маткових труб і широкої зв'язки матки.	2
10.	Захворювання яєчника.	2
11.	Пухлини яєчника.	4
12.	Патологія плаценти, оболонки, пуповини	2
13.	Пологова і акушерська травма	2
14.	Гестоз вагітних	2
15.	Гестаційна трофобластична хвороба	4
16.	Позаматкова вагітність	4
17.	Екстракорпоральне запліднення.	2
18.	Цитологічна діагностика захворювань статевих органів жінки.	2
19.	Правила взяття матеріалу для гістологічної і цитологічної діагностики захворювань статевих органів жінки.	2
20.	Залікове заняття. Підсумковий контроль засвоєння дисципліни.	2
	Разом	60

4. Теми самостійних робіт вибіркової навчальної дисципліни «Морфологічна діагностика акушерсько-гінекологічної патології»

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Дисгормональні стани тіла матки.	8
2.	Дисгормональні стани шийки матки.	4
3.	Папіломовірусна інфекція.	4
4.	Туберкульоз жіночих статевих органів.	4
5.	Сифіліс жіночих статевих органів.	4
6.	Вади розвитку посліду.	6
7.	Запальні процеси посліду.	4
8.	Пухлини посліду.	4
9.	Мимовільний аборт. Дострокові пологи.	2
10.	Поліпи тіла і шийки матки. Плацентарний поліп.	4
11.	Асфіксія плода.	6
12.	Синдром затримки розвитку плода.	4
13.	Особливості морфологічного дослідження. Підготовка до залікового заняття.	6
	Разом	60

5. Методи навчання

Викладання вибіркової навчальної дисципліни «Морфологічна діагностика в акушерстві і гінекології» на практичних заняттях забезпечується методичними розробками для кожного практичного заняття, наочними засобами навчання для кожного заняття (презентації, відеолекції), інформаційним ресурсом кафедри, структурованими алгоритмами контролю вмінь.

Самостійна робота при вивченні вибіркової навчальної дисципліни забезпечується методичними розробками з самостійної роботи, наочними засобами навчання (відеолекції, презентації), інформаційним ресурсом кафедри, тематикою самостійних робіт, структурованими алгоритмами контролю вмінь.

Підсумковий контроль не проводиться, вивчення дисципліни завершується заліком на останньому практичному занятті.

6. Методи контролю:

- тести вхідного та заключного контролю рівня знань за темою практичного заняття;
- усна відповідь на питання за матеріалом поточної теми;
- розв'язання типових і нетипових клінічних ситуаційних задач;
- контроль практичних навичок;
- підсумковий залік.

7. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують аспіранти

Поточний контроль. Оцінювання успішності вивчення тем дисципліни виконується за традиційною 4-х бальною шкалою. На прикінці вивчення дисципліни поточна успішність розраховується як середній поточний бал, тобто середнє арифметичне всіх отриманих аспірантом оцінок за традиційною шкалою, округлене до цілого числа.

Підсумковий контроль. Вивчення навчальної дисципліни завершується заліком. Залік отримують аспіранти (пошукувачі), які не мають пропусків лекцій і практичних занять або відпрацювали пропущені аудиторні заняття і мають середній бал не менше, ніж 3,00.

8. Рекомендована література

Основна (базова):

1. Атлас мікропрепаратів з патоморфології / І.І. Старченко, Б.М. Филенко, Н.В.Ройко та ін.; ВДНЗУ "УМСА".- Полтава, 2018.-190с
2. Боднар Я.Я. Патоморфологія. Спеціальна патоморфологія: навч. посіб. для ВМНЗ 4 рівня акредитації – Тернопіль, 2021. – 452с.
3. Загальна патоморфологія / І.І. Старченко, Н.В. Ройко, Б.М. Филенко [та ін.] – Полтава, 2016. – 136с.
4. Зербіно Д. Д. Патоморфологія та гістологія : атлас / Д. Д. Зербіно, М. М. Багрій, Я. Я. Боднар, В.А.Діброва. – Вінниця: Нова Книга, 2016. – 800с.
5. Основи патології за Роббінсом: у 2 томах. Том 1 / Віней Кумар, Абул К. Аббас, Джон К. Астер; переклад 10-го англ. видання. Видавництво: Всеукраїнське спеціалізоване видання «Медицина» – ХІІ. – 2019. – 936с.
6. Патоморфологія : нац.. підруч. / В.Д. Марковський, В.О. Туманський, І.В. Сорокіна [та ін.]; за ред.. В.Д. Марковського, В.О. Туманського. – К.: ВСВ «Медицина», 2015. – 936с.
7. Старченко І.І. Спеціальна патоморфологія (базовий курс) для студентів медичних факультетів вищих медичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації / І.І. Старченко, Н.В. Ройко, Б.М. Филенко. – Полтава, 2017. – 174с.
8. Туффаха С. А. Муин Иммуногистохимия в диагностике опухолей / С. А. Туффаха Муин, С. Г. Гичка, Гуски Ганс. – "Книга плюс", 2018. – 336с..
9. Oxford Textbook of Medicine. Vol.1 / ed. by D.A. Warrell, T.M. Срх, J.D. Firth. - 5th ed. - Oxford University Press, 2010.

Додаткова

1. Медичні засади розпізнавання патології, індукованої чинниками Чорнобильської катастрофи, для становлення факту інвалідизації / Терещенко В. П., Дегтярьова Л. В., Сегеда Т. П [та ін.] ; за ред. доктора медичних наук, професора В. П. Терещенко. – К. : Медінформ, 2005. – 160с.
2. Петров С. В., Руководство по иммуногистохимической диагностике опухолей человека / С. В. Петров, Н. Т. Райхлин. – Казань, 2012. – 624с
3. Патоморфологія. Атлас: навч. посібник / В.О. Ситнікова, В.О.Ульянов. – Одеса: ОНМедУ, 2012. – 88с

9. Інформаційні ресурси

1. Національна наукова медична бібліотека України <http://library.gov.ua/>
2. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>